

SZÓMAGYARÁZAT

*a Reb Áncsli és más avasi zsidókról
szóló széphistóriák című ciklushoz*

Ajberster Fennvaló

Aszerolva tiltva

Av hó a zsidók tizenegyedik hónapja (július–augusztus)

Avdoli szombat esti ima

Balbósz személy. A zsidóknál az imagyülekezet legalább tíz felnőtt korú személyből áll.

Baltfile előimádkozó, kántor

Bárcesz a zsidók szombati és ünnepi fonott kalácsa

Bármicva a tizenhárom éves zsidó fiúnak felelőssé avatása, de jelenti a tizenhárom éves fiút is.

Bli néder Sábész értelme: Nem fogadalomként mondtam, annál kevésbé, mert szombat van.

Bócher rabbinövendék

Brocchi áldás, jelen esetben az az ima, melyet a barmicva a Tóra-szakasz felolvasásánál mond.

Cádik rabbi

Chéder héber iskola

Chszám vagy *Chászám Szófer* alapította a múlt század elején a pozsonyi világhíres talmudi főiskolát, melyet fia, a Kszáf Szófer vezetett tovább. Akik a Kszáf Szófernél tanultak, azok is az alapító Chszám Szófer kezének és szellemének áldását érezték.

Chüpe kedise a házasság megáldása, az esküvői szertartás

Dichenolni az egykori papi rend leszármazottadnak, a kohé-
neknek áldását mondani

Die hájlige Tég kimen Jönnek a szent napok.

Din Tóra a Tóra törvénye, de jelenti a rabbi-bíróságot is, mely a Tóra törvénye szerint ítélkezik.

Eljenuvi Pészách húsvéti Illés próféta. Zsidó szokás szerint húsvét estéjén az igazságszerető és csodatevő Illés próféta fogadására készülnek. Egy pohár bort töltenek ki a számára.

Erev Ros Hasono újév előnapja

Eszpog gránátalma

Gabe egyházigazgató

Gat vet sajn helfn Megsegít az Isten.

Gemora bibliamagyarázatok gyűjteménye, a talmud része

Gyertyagyújtás itt a szombat és ünnepnapok előtti estén szokásos szertartást jelenti, mely abból áll, hogy a háziasszony a meggyújtott gyertyák fölött áldást mond.

Jesiva a rabbinikus tudományoknak legrégebbi és legmagasabb iskolája

Jom Kipur engesztelő nap, hosszúnapp

Kéveruvesz a szülők sírja, a sír meglátogatása

khile közösség

kiddus áldás, átvitt értelemben: szent áldomás

kitli fehér köntös, melyet a férfi az esküvőjén és nagy ünnepeken ölt magára, s végül halotti ruhája is.

Lájnolni a Tóra-szakaszt felolvasni

Lehávdel megkülönböztetésül; jelen esetben a táleszbájtli, vagyis az imaköpeny tarsolytól való megkülönböztetése

Lilev pálmaág

Lesono habuu... Jövőre...

Mááriv a zsidók esti imája

Machzor ünnepi imák gyűjteménye

Máftir a Tóra-olvasást követő prófétai szakasz dallamos felolvasása, mely lényegében az istentisztelet búcsúztatása.

Majre maréne ráv talmud tudós, nagytudományú

Mame losn anyanyelv

Má tajvi ajhulechu... a reggeli ima kezdőszavai: Mily szépek a Te sátraid...

Megilah Eszter könyvének népies neve

Melamed az írás-olvasás és kezdeti tanulmányok oktatója

Micvi erény

Mincha a zsidók délutáni istentisztelete

Minyen legalább tíz törvényes korú emberből álló imagyülekezet

Morajr keserű torma, melyet húsvét estéjén esznek a zsidók, emlékeztetőül vándorlásuk sanyarú esztendeire

Paszkenolás valamely vallási kérdésben hozott döntés
Pintele jid batyus zsidó
Pszák a rabbi-bíróság ítélete
Rabajnaselajlam Örökkévaló
Rási Salamon Jickhaki (1040–1105) rövidítve: Rási, a talmud legnépszerűbb magyarázója
Rebbe rabbi
Ros Chajdes Elul a zsidóknál a tizenkettedik hónap (augusztus) első napja
Ros Hasono újesztendő
Sachrisz a reggeli ima héber neve
Sánu Rábu az égi végzések lepecsételésének ünnepe, szeptemberben, az év első hónapjában tartják.
Skajach chosen Tajre Erőt, egészséget, Tóra vőlegénye!
Snóderolni felajánlani bizonyos összeget
Sófár kosszarvból készült kürt
Sólem béke
Szlichesz az újesztendőt megelőző napokon tartott hajnali imádkozás
Tammuz hava a zsidók tizedik hónapja (június–július).
Tfilem imaszíj
Tiso Beav Av hó kilencedik napja
Tóra vőlegénye a Tóra-olvasás befejezésének és újbólkezdésének évi ünnepén a „Tóra vőlegénye” címet kapja a megtisztelt, akit a Tóra utolsó fejezetének olvasásához hívnak fel
Uléni, Simenezsre imafejezetek
Usámni, bugádni a bűnök meggyónásának első két szava
Vájikru egy Tóra-szakasz